

Tak for Flensborg-hjælpen: Det borgerlige Danmarks kvittering i maj 1920.

Resumé

Efter folkeafstemningerne i Slesvig i februar og marts 1920 var danskerne lykkelige og taknemmelige over at have fået Sønderjylland hjem, men var også frustreret over den radikale regerings – måske bevidst - svigtende rettidige omhu med at sikre rimelige rammer for afstemningen i Mellemslesvig. Under valgkampen i april lovede den borgerlige opposition at gøre mere for at få Flensborg hjem. Selv om det nu var for sent, hjalp Frankrig i det forgæves danske revisionsforsøg fra 5.maj til slutningen af måneden. Da den franske del af den allierede besættelsesstyrke i Slesvig, 22. Alpejægerbataljon, ankom til det aftalte takkebesøg i København den 26. Maj, blev opholdet rammen for ekstraordinære manifestationer af taknemmelighed fra det borgerlige Danmark og dets hær.

Soldater fra 22. Alpejægerbataljon, efter påklædningen og føret at dømme sandsynligvis ved ankomsten til Sønderborg i januar 1920 (Rigsarkivet)

Rammen

Medlemmerne af den konservativt støttede venstre-regering under Niels Neergaard, der kom til magten efter Folketingsvalget den 26. april 1920, var dybt frustreret og utilfreds med de tidligere måneders forløb. De danske sønderjyder havde ganske vist med klart flertal stemt Nordslesvig hjem 10. februar, men afstemningen i Mellemslesvig 14. marts, der gav en tilsvarende klar afgørelse for Tyskland, blev stærkt kritiseret. Specielt valget i regionens hovedby, Flensborg, blev anfægtet. Byen lå syd for den « Clausen-linje », som den sønderjyske leder H. P. Hanssen Nørremølle og den radikale regering Zahle havde ønsket som afstemningszonegrænse,.

Flensborg havde ved valget til det nordtyske parlament i 1867 haft dansk flertal, og på grund af manglende forudseenhed og rettidig omhu under fastlæggelsen af reglerne for afstemningen havde det været muligt for Tyskland næsten at fordoble antallet af tyske stemmer med nye bosættere og ikke mindst med folk, der ikke længere boede i området. Ikke mindst i selve Flensborg syntes dette at have været afgørende for udfaldet.

Kong Christian X sympatiserede med kritikerne og tvang i slutningen af marts den radikale regering ud. Det af ham udnævnte ministerium Otto Liebe måtte dog på grund af de voldsomme reaktioner allerede 5. april overdrage magten til et overgangsministerium under embedsmanden Michael Petersen Friis, der skulle forberede et nyvalg. Som naturligt i situationen fik Zone 2s og specielt Flensborgs skæbne en central rolle i valgkampen, og Neergaards regering, der afløste Friis 5. maj, søgte i de næste par uger efter tiltrædelsen at gøre, hvad der var muligt for at få England og Frankrig til at gå med til en anden løsning end en fuld integration af Mellemslesvig og Flensborg i Tyskland. Det danske krav blev støttet af Frankrig, men hårdt afvist af England, de to lande der havde indsat hærstyrker i de to zoner for at sikre gennemførelsen af afstemningen. Den engelske regering var utålmodig, også fordi landet var underlagt et stigende pres militært.¹ Man havde brug for alle rådige militære styrker til at få det irske oprør under kontrol, og 6. maj opstod en ny alvorlig krise, da den afghanske hær angreb ind i den Britisk-indiske grænseprovins samtidig med truende stammeoprør.

Forløbet fandt sted i skyggen af Påskekrisen i foråret 1920, der var femkaldt af reaktionen på den radikale regerings politik i Sønderjyllandsspørgsmålet. (www.denstoredanske.dk)

Dagen, hvor Neergaard-regeringen trådte til, var også dagen, hvor « Sønderjysk Kommando », den danske besættelsesstyrke, der skulle afløse de franske og britiske enheder i Nordslesvig, sammen med den danske marine ankom til det genvundne land.

Franskmændene i Sønderjylland

I november 1919 havde man fastlagt sammensætningen af den allierede militære styrke, der skulle overvåge folkeafstemningerne i begyndelsen af 1920. Den øverste chef blev den britiske viceadmiral Sir Thomas Sheppard, der ud over allierede flådeenheder skulle råde over en

søtransporteret britisk infanteribataljon og en fransk infanteribataljon, der skulle ankomme via de tyske jernbaner.

Styrken skulle være underlagt en internationale kommission for Slesvig (CIS), hvis formand var den britiske gesandt i København, Sir Charles Marling. CIS skulle, indtil tilhørsforholdet af landsdelene var afgjort, besætte og administrere Nord- og Mellemslesvig. De to bataljones opgave blev i december begrænset til at vise de slesvigske borgere, at de stod under international beskyttelse. Styrken var for lille til at gøre mere. Hovedkvarteret blev i den tyske søofficersskole i Flensborg-forstaden Mørvig, og der skulle placeres dele af bataljonerne i de slesvigske byer samt i landsbyerne langs 2. Zones sydgrænse.

12 januar blev det fastlagt, at de tyske militære styrker skulle have forladt afstemningszonerne otte dage senere, og i morgengryet 14. Januar ankom Sheppard til Flensborg ombord på den lette krydser HMS CARYSFORD sammen med et forkommando, der skulle forberede landsstyrkernes ankomst. Et par timer senere ankom den franske flådestyrkes flagskib, den store panserkrydser LA MARSEILLAISE, hvis chef var kommandør Maurice Jean Baptiste Loyer.²

Spejdere modtager alpejægerne i Haderslev 20. januar 1920 (Det Kongelige Bibliotek)

Den franske bataljon, som fik opgaven, var 22. Alpejægerbataljon, der blev som nævnt skulle rejse med jernbane fra sit kantonnement mellem Aachen og Köln. Fordelt på to tog skulle bataljonen rejse via Hannover og Hamborg til henholdsvis Haderslev og Sønderborg, hvor den sidste by skulle

huse bataljonshovedkvarteret. Et lille forkommando, der medtog de danskfødte tolkeofficerer, afrejste fra Køln skete 17. Januar, men i Hannover blev rejsen sinket bevidst af de fjendtligsindede tyske myndigheder, og den blev først genoptaget, efter at den lille eskortestyrke var blevet beordret til at sætte bajonet på geværerne. Forkommandoet nåede først frem 19. januar, dagen før hovedstyrkens første transport skulle ankomme til sin Haderslev efter at have forladt Køln 18. Januar.

Forkommandoets officerer oplevede indledningsvis Haderslev som trist med en reserveret, tyskvenlig befolkning, medens Sønderborg var munter og positiv. Den danske befolkning i Haderslev dukkede dog massivt op 20. januar på jernbanestationen for at modtage de franske tropper med bl.a. medlemmerne af de lokale danske spejderkorps og et orkester, der startede med at spille « La Marseillaise » fulgt af « God Save the King », « Kong Christian » og den franske populære « La Madelon ».

Den lokale avis « Danskeren » modtog tropperne med :

« Vive la France ! Quand viendra notre Libérateur ? C'est aujourd'hui. Les poilus français sont à Haderslev, le Danebrog les salue. Ici, tout le monde sait que la France est victorieuse. La vengeance de Sadowa, la réparation de Sedan, c'est notre libération; nous le savons, nous ne l'oublierons jamais. L'Allemagne est vaincue, le prussianisme est broyé, le Schleswig est libre enfin!... »

Sønderborgstyrken fra 22. Alpejægerbataljons march fra stationen over pontonbroen 22. januar 1920 (Rigsarkivet)

Styrken til Sønderborg ankom 22. Januar. Her blev festlighederne gentaget. Franskmændene havde forventet, at disse nordboer ville være reserverede, men oplevede befolkningen som umiddelbar og levende. Bl.a. drak man åbenbart aldrig alene, og soldaterne lærte hurtigt deres første danske ord : « Skål ».

Manifestationerne af gæstfrihed og glæde fortsatte igennem de følgende dage og uger op til og efter folkeafstemningen i 1. Zone, der blev gennemført i ro, uden incidenter. Derefter ønskede også borgerne i Kolding nord for grænsen at takke Frankrig, og på trods af, at styrkens mandat var begrænset til Slesvig lykkedes det Haderslevs borgmester at få arrangeret et besøg af de franske officerer i den danske naboby, som han selv – og journalister - ledsagede. Her blev der i velkomsten trukket forbindelsen til Napoleonskrigene, hvor de spanske tropper jo uheldigvis efterlod et varigt minde ved at brænde slottet.

Derefter skulle bataljonen deltage i overvågningen af afstemningen i 2. Zone, og en del af styrken blev indkvarteret den triste Duborgkaserne i Flensborg, og franske officer noterede sig, at byen var « tysk, fuldstændig tysk ». De få danskere var ganske vist meget patriotiske og frankofile, men de var bange for at vise sig, medens den tyske befolkning indledningsvis åbent demonstrerede deres fjendskab mod de allierede. Op mod afstemningen blev de to siders propaganda intensiveret, og franskmændene udsat for tyske provokationer.

I begyndelsen af maj kom nyheden, at det franske kompagni, der var efterladt i Haderslev af frygt for mulige 1. maj-uroligheder, sammen med den lille gruppe, der var tilbage i Sønderborg, ville blive afløst af danske styrker den 5. maj. For at kunne modtage danskerne ordentligt blev et alpejægerkompagni sendt fra Flensborg tilbage til Sønderborg.

Velkomstparaden af det alpejægerkompagni, der var sendt fra Flensborg til Sønderborg for at modtage den danske hær Sønderjysk Kommando 5. Maj 1920. De navngivne officerer er to af de danskfødte tolkeofficerer. (Rigsarkivet)

Efter et par dages overdragelsesfestligheder rejste franskmændene fra Sønderborg og Haderslev til Flensborg.³

Fransk støtte til de danske revisionsforsøg

H. P. Hanssen, De Radikale og Socialdemokraterne så det som for risikabelt at modtage så meget af Slesvig, at dette skabte et modsætningsforhold til Tyskland, som gjorde Danmark afhængig af støtte fra dets fjender. Frankrigs interesse og politik var derimod naturligt at nære et sådant modsætningsforhold. Neergaards nye regering søgte ved sin tiltræden den 5. maj at udnytte denne franske interesse til at få en lidt bedre ordening for danskerne i 2. Zone, som nu hurtigt var på vej tilbage under det tyske åg efter det klare udfald af folkeafstemningen dér.

En vej til at hjælpe mellemslesvigerne ville være at internationalisere 2. Zone under Folkeforbundet, og denne idé fik en central rolle i valgkampen i april. Et internationalt styre kunne og skulle muliggøre en økonomisk integration med Danmark, som måske efter 15 år ville give en gunstig ramme for en ny afstemning. På trods af, at der ikke var hjemmel for muligheden i

fredstraktaten, leverede den fokus for den aktivistiske gruppe af Flensborg-danskere, der værgede sig mod at tro, « at en æreløs død skal krone det danske folks stolte genforeningstid ».

Den støtte, som venstreledere under valgkampen gav til flensborgernes holdning, bandt den nye regering til at gøre et synligt forsøg. Det forhold, at Kong Christian X støttede mellemslesvigernes ønsker, måtte også påvirke den nye regering. Da Kongen bad Neergaard om at danne regering 1. Maj, gjorde han klart, at han forventede, at venstrelederen arbejdede for internationaliseringen, og at han begrænsede H. P. Hanssens indflydelse på forløbet.

4. maj, dagen før regeringsovertagelsen, gjorde Neergaard sin politik klar. Man skulle støtte Flensborg-kravet om internationalisering med mål at få en ny folkeafstemning senere, og allerede 5. maj instruerede man gesandten i Paris, Herman Bernhoft, om at give støtte til den delegation fra Flensborg, der et par dage senere ville ankomme for at argumentere for deres ønsker over for de allierede. Delegationens første prioritering ville være Flensborgs indlemmelse i Danmark, internationaliseringen var kun en tilbagefaldsmulighed. Den borgerlige presse konstaterede 7. maj, at « Udleveringspolitikken er hørt op ... », og i sin tale ved Rigsdagens åbning samme dag gjorde Neergaard klart, at regeringen ville gøre, hvad der var muligt. Også den franske gesandt i København rejste til Paris for at støtte Neergaards forsøg.

Problemet for den nye regering var imidlertid, at det internationale « løb » reelt var kørt, så det sandsynligvis eneste, man kunne opnå, var at demonstrere over for de vælgere, der havde givet Venstre regeringsmagten, at man gjorde et forsøg. Allerede 9. maj gjorde Bernhoft det klart i en indberetning, at de allierede dagen før havde truffet den endelige afgørelse. København var klar over, at situationen var ved at blive låst. Christian X havde 8. maj telegraferet direkte til den engelske Kong Georg V for at bede om hjælp.

Briterne var utålmodige med de danske og franske forhalingsforsøg.. Man havde i forsommeren 1920 brug for alle rådige militære styrker. Afghanistan havde angrebet Britisk Indien og der var oprør i Irland. Her britiske styrker i Dublin. Franskmændene skulle bare til garnisonen i Nice

Den britiske monarks svar havde været venligt formuleret, hvilket gav danskerne et falskt håb. De allierede kunne jo, hvis de ville, udnytte det forhold, at de med deres militære styrker havde besat og kontrollerede Mellemøsten. Det franske udenrigsministerium besluttede nu at give støtte til de danske ønsker. 13. maj bad man den franske ambassadør i London om at opnå britisk accept af, at man ikke hastede en løsning igennem. Under samtalen 14. maj argumenterede ambassadøren i

et møde med den britiske udenrigsminister, at det var en fælles fransk-britisk interesse at sikre en ententevenlig regering i Danmark. Befolkningen i Slesvig ønskede jo en fortsættelse af den populære engelske besættelse, der var en garanti mod sult og social uro. Franskmændene kunne ikke forstå, hvorfor briterne havde så travlt med at afslutte en besættelse, der tillod landet at kontrollere og overvåge en situation fuld af muligheder. Men englænderne var utålmodige og som nævnt under pres, fordi de havde behov for styrkerne til at inddæmme oprøret i Irland. Den 18. maj blev den britiske ambassadør i Paris instrueret om at få bragt sagen til afslutning hurtigst muligt.

Under de møder, som Flensborg-delegationen havde i Paris i midten af maj, fik man entydig fransk støtte, herunder til en Mellemslesvigsk fristat, men delegationen blev samtidig gjort klart, at den ikke skulle gøre sig illusioner om Englands holdning. Den totalt afvisende britiske holdning fik repræsentanterne bekræftet under et møde 18. maj med den britiske ambassadør i Paris, dvs. den dag, hvor han modtog indskærpelsen fra London.

Senere understregede briterne også, at det forhold, at den danske regering ikke selv åbent havde forsøgt at argumentere for sine ønsker, men havde overladt argumentationen til Flensborg – delegationen, havde undergravet enhver mulighed for resultater. Som én udtrykte det « You can't make an empty sack stand ».

Under en samtale dagen efter med den franske København-gesandt, der som nævnt var hjemme for at støtte danskernes ønsker, lagde diplomaten ikke skjul på sin bitterhed over for briterne. De gentog den fejl, de havde gjort i 1864.

21. maj konstaterede Bernhoft, at idéen om et internationalt bælte i Mellemslesvig ville have kunnet få støtte, hvis den havde været fremsat i foråret 1919, « men nu bringer den kun platoniske sympatitilkendegivelser », og han advarede mod at fortsætte en politik, der kunne ende med at skade Danmark. 22. maj var det således helt klart for den danske regering, at der ikke eksisterede mulighed for at opnå mere i Mellemslesvig. På trods af fransk vilje til at støtte alle veje til at opnå et dansk Flensborg, var muligheden blokeret.⁴

Fire dage senere ankom 22. Alpejægerbataljon til det besøg i København, hvor man kunne og skulle takke Frankrig for den krigsindsats, der havde bragt Sønderjylland hjem. Det gav også en ramme for at takke Frankrig for den støtte, som landet i to uger havde ydet for at redde den borgerlige regerings ansigt. Den havde skabt rammen for, at man kunne leve op til sine urealistiske valgløfter.

LA MARSEILLAISEs modtagelse i april

Først kom den store, gamle franske panserkrydser LE MARSEILLAISEs besøg. (Rigsarkivet)

Besøget havde været forberedt længe. Allerede i slutningen af januar, da man kendte den måde, de allierede ville sikre afstemningerne, nedsatte H.P.Hanssens « Midlertidige Ministerium for Sønderjyske Anliggender » en komité, der skulle arrangere modtagelsen af de allierede styrker efter deres « Vagttjeneste ». Komitéen blev primært sammensat af højtstående militære og civile embedsmænd samt repræsentanter for pressen. Efter det radikale ministeriums afgang indtrådte H. P. Hanssen i komitéen som medlem. Allerede før komitéen blev dannet, havde der på privat initiativ været etableret en modtagelse af de franske og britiske krigsskibe, der i januar anløb København på vej til Slesvig.

Komitéens første, mindre, opgaver havde været at støtte danske kvinder i Sønderjylland etablering og drift af K.F.U.M.-soldaterhjem for tropperne ved kasernene i Flensborg og Haderslev samt at

sikre, at allierede officerer på orlov i København kunne blive indkvarteret af danske familier. Byen manglede hoteller.

12. marts havde komitéen gennem Udenrigsministeriet sendt indbydelser til Frankrig og England. Man foreslog, at deres militære enheder skulle rejse hjem via København for at deltage i de festligheder, som komiteen havde forberedt. Man modtog positive svar fra begge lande den 25. samme måned. Franskmændene meddelte, at MARSEILLAISE på vej hjem ville kommet til byen med 18 officerer og 650 andre besætningsmedlemmer. 22. Alpejægerbataljon ville ankomme med 32 officerer, 80 underofficerer og 740 menige.

Det store krigsskib ankom allerede 4. april til Frihavnen, dvs. ved afslutningen af Påskekrisen, hvor Christian X havde afskediget den radikale regering på grund af dens Sønderjyllandspolitik. På grund af den politiske krise måtte man lade det respekterede radikale folketingsmedlem, overretssagfører Alfred Christensen, modtage skibets besætning, da den 13. april blev modtaget i det nyligt færdigbyggede Christiansborg . Han takkede her Frankrig for i halvtreds år at have fastholdt løftet til danskerne i Slesvig, som havde lidt under tyranniet. Man havde fastholdt løftet gennem krigen « la lutte défensive pour vôtre patrie, la belle France ». Det var et retfærdighedens og lighedens eksempel for enhver anden nation. I en tale til en anden gruppe af franskmændene i en anden del af Rigsdagen takkede den kongevalgte landstingsmand Herman Trier for hjælpen til at få samlet Nørre- og Sønderjylland.

LA MARSEILLAISEs besætning på Christiansborg (Det Kongelige Bibliotek)

14. April fulgte en fest i Odd Fellow Palæet 14. april, hvor komitéen bragte ca. halvdelen af krydserens besætning sammen med særligt indbudte, og medlemmerne af orvergangsregeringen Friis sluttede sig til selskabet efter dagens Statsrådstaffel hos kongen. Derefter mødtes de franske søofficerer med deres danske kolleger i Søofficersforeningen. 15. april fulgte Kongens besøg på MARSEILLAISE, hvor han uddelte den nyslåede Slesvigske Erindringsmedalje til hvert besætningsmedlem.

16. April fulgte en messe i den katolske kirke og en festforestilling i Det kongelige Teater for særligt indbudte, og den 17. var der tilbud om fransksproget rundvisning i København. Søndag formiddagen den 18. april forlod skibet København.⁵

Bataljonens vej fra Flensborg til København

Krydserens besøg fastlagde nogenlunde den skabelon, som blev fulgt ved alpejægerens besøg en god måned senere og ved det britiske besøg fra midten af juni. Den franske bataljonschef, Commandant de Soyer, havde den 16. april været i København for at aftale besøget. Men den politiske ramme for besøget ændrede sig som beskrevet fundamentalt i de mellemliggende uger.

Der var nu mere at takke for. Derfor blev besøget en unik manifestation af det varme forhold på både det politiske og det militære niveau mellem de to lande.

11. maj kom en delegation fra de allierede Slesvig-styrker til København for at aftale nærmere med komitéen. Styrken i den franske bataljon var nu reduceret til 575 plus heste og automobiler. Styrken ville blive transporteret fra Flensborg med dansk specialtog den 26. maj.

Ved grænsen blev man modtaget af en repræsentant fra komitéen, i Fredericia blev man mødt af et æreskompagni og blev budt forfriskninger i ventesalen, før man gik ombord på Lillebæltsfærgen. Igen i Odense æreskompagni og taler, og « lysklædte Damer bragte Alpejægerne Smørrebrød og Øl ». Igen formelle modtagelser i Nyborg, hvor « unge Nyborgdamer smykkede Alpejægerne med Blomster, inden de gik ombord på Færgen » og i Korsør med musik på havne pladsen.

Ved ankomsten til Godsbanegården (Det Kongelige Bibliotek)

Modtagelsen i København var blevet forberedt ved, at komitéen et par dage før besøget havde fået pressen til at bringe bataljonens historie.

I København blev man modtaget med militærmusik på godsbanegården, der var smykket med danske og franske farver, og et trykt besøgsprogram blev udleveret til hver soldat for det, som efterfølgende blev husket som « huit jours de fêtes, de réceptions, d'excursions », på trods af, at der reelt kun blev tale om seks dage. Bataljonen marchere til Sølvgades Kaserne efter en velkomsttale af Kommandanten i København, generalmajor Anders Nyholm. Marchruten var flagsmykket af både kommunen og beboerne. Det gik godt, på trods af at politiet på grund af den samtidige havnearbejderstrejke var optaget andetsteds.⁶

22. Alpejægerbataljon i København

Alpejægerne på vej over Rådhuspladsen mod Christiansborg 27. maj 1920 (Det Kongelige Bibliotek)

Allerede dagen efter ankomsten fandt modtagelsen sted på Christiansborg. Nu var taleren i Landstinget den nationalkonservative oberst Hans Peter Parkov, viceformanden i Folketinget, der under krigen havde været artillerichef i Tunestillingen, og tonen var alt andet end en formel tak. I sin tale erindrede han sin barndom i 1864, da hans land blev delt, og det håb om revancé, der havde

været knyttet til krigsudbruddet i 1870. Dernæst fulgte en varm hyldest til den franske indsats under Verdenskrigen og han undskyldte, at han ikke var i stand til at finde udtryk for de dybe følelser, der nu strømmede igennem ham. Før han sluttede med på hele parlamentets vegne at takke de franske styrker, der havde bragt sejren for frihed og retfærdighed, henvendte han sig til de besøgende: « Comprenez-vous, que, grâce á vous, ces jours sont le commencement d'une renaissance pour notre vielle patrie, vous verrez, que ce temps restera dans l'historire de notre pays et de notre capitale comme l'une des plus belles et des plus heureuses pages de la vie du peuple danois »

Derudover talte kirkehistorikeren og forsvarsvennen Laust Jevsen Moltesen fra Venstre. Han takkede på vegne af de danskere, der var født i Slesvig, for den franske indsats. Han sluttede sit højstemte indlæg med at takke alpejægerne som repræsentanter for retfærdigheden og æren ! « La justice entre les peuples, La justice dans le peuple, Voilà la gloire de l'avenir ! C'est pourquoi nous vous aumons – c'est pour cela que nous vous remercions ! »

Efter at Herman Trier havde gentaget sin tale fra MARSEILLAISE-besøget i april fulgte en indlæg af Venstre-landstingskvinden Inger Gautier Schmidt. Hun takkede varmt de franske soldater og den franske nation for den støtte, landet havde givet det lille Danmark. De danske taler blev besvaret af den franske charge d'affaires, militærattachéen i byen, Soyer samt chefen for de franske torpedobåd LE TEMERAIRE, der også besøgte København i de dage, og hvis besætning også deltog i festlighederne. Efter kaffen var der rundvisning i Rigsdagen og mulighed for en dans til musik fra militærorkestrene med de tilstedeværende damer. Tænk, militærmusik på Christiansborg ... Samme aften var de franske officerer inviteret til middag i Officersforeningen og underofficererne i Underofficersforeningen, medens mandskabet var i cirkus og Tivoli.

Fra middagen i Københavns Officersforening om aftenen 27. maj 1920. Nederst til højre i billedet ses Forsvarsminister Klaus Berntsen og ved siden af ham Commandant Soyez. (Rigsarkivet).

De næste dage blev fyldt med besøg på Den kongelige Porcelænsfabrik, oplysende foredrag, fransktalende damers rundvisning i byen, aftenfest på Københavns Rådhus, parade for Christian X på Rosenborg Eksercerplads med udlevering af erindringsmedaljen til alle og Dannebrogordenen til en del af de franske officerer.

Christian X dekorerer Commandant Soyez på Rosenberg Eksercerplads (Det Kongelige Bibliotek)

30. maj fulgte med støtte fra både Kgl. Dansk Automobilklub og Forenede Danske Motorejere en picnicudflugt til Eremitagesletten i smukt sommervejr. Det blev en kompliceret opgave at få de i alt 770 deltagere fordelt på i alt 190 køretøjer, hvilket dog lykkedes med hjælp af Akademisk Skyttekorps.

Fra den store picnic på Eremitagesletten (Det Kongelige Bibliotek)

Frokosten var doneret af nogle af de bedste københavnske restauranter, drikkevarerne af Tuborg og Carlsberg. Igen takketaler. Bataljonen blev givet et silke-Dannebrogflag, Soyer takkede overstrømmende, kyssede fanedugen og fik de andre franske officerer til at gøre det samme, efter at hver havde gjort honnør for flaget, ”medens de mange Tusinde danske Tilskuere under dyb Bevægelse blottede Hovedet”. Det var kulminationen på besøget og på det dansk-franske militære samarbejde i det tyvende århundredes første godt 90 år. Derefter tilbage til København igennem en æresport rejst af Lyngbys borgere.

Fra den franske chefs takketale umiddelbart han opfordrer sine officerer til at hilse på Dannebrog og kysse fanen. (Det Kongelige Bibliotek)

Om aftenen var de franske officerer til aftenfest hos Carlsbergs direktør, flere gaver og sang af Studenterforeningen. Senere fejrede et kompagni af bataljonen sammen med Gardehusarregimentet årsdagen for regimentets samarbejde som en del af Johann von Ewalds korps med franske styrker ved indtagelsen af Stralsund 31. maj 1809.

Efter en indmarch af både bataljonen og de franske marinesoldater i Tivoli, der blev overværet af ”en uhyre menneskemængde”, blev der holdt en overdådig afskedsmiddag i sale på Restaurant Nimb, hvor også regeringen og de franske diplomater deltog. Statsminister Neergaard takkede for, hvad Frankrig - med allierede - havde gjort for Danmark. Han inddrog kampene i 1864 ved Dybbøl, ”Danmarks Thermopylæ”. Med den danske indsats dér ”paaberåber vi os en væsentlig Del af vor moralske Ret til det danske Slesvig, som vil blive os tilbagegivet...”. Længere kunne han ikke gå uden at fremprovokere kritiske reaktioner fra oppositionen.

Den 1. juni formiddag afgik toget alpejægerne mod Flensborg, hvorfra de senere rejste til deres kommende garnison i Nice, og samme eftermiddag forlod LE TEMERAIRE København.

Da de britiske dele af den internationale styrke besøgte København fra 16. juni på vej hjem, holdt man hovedlinjen i programmet, men talerne var langt mere dæmpede, mere på linje med, hvad man

havde hørt ved LA MARSEILLAISE's besøg i april.⁷ Regeringen havde ikke grund til at vise speciel varme over for briterne. Det borgerlige Danmark havde i maj fået sagt tak for hjælpen. At det ikke længere var muligt at få Flensborg hjem, var ikke Frankrigs skyld, som Herman Bernhoft i Paris havde understreget.

¹ Bygger primært på Troels Fink: Da Sønderjylland blev delt 1918-1920. Bind I, II, III. (Aabenraa 1978-1979).

² Fink: Da Sønderjylland blev delt 1918-1920. Bind II. (Aabenraa 1978), pp. 196-199.

³ Beskrivelsene af løjtnant Borgnis Desbordes og ærespræsidenten for bataljonens veteranforening, Jean-Marie Buquet (22°BCA AU SCHLESWIG EN 1920) fundet på [www. war.megabaze.com](http://www.war.megabaze.com).

⁴ Fink: Da Sønderjylland blev delt 1918-1920. Bind III. (Aabenraa 1979), pp. 128-172.

⁵ Rigasrkivet. Midlertidige Ministerium for Sønderjyske Anliggender. Komitéen til Modtagelse af Sønderjyske Besættelsestropper. Beretning fra den af "Det midlertidige Ministerium for Sønderjyske Anliggender" under 27. Januar 1920 nedsatte Komité til Modtagelse af de allierede Magters Besættelsestropper efter deres Vagttjeneste i Sønderjylland.

⁶ Ibid. Samt løjtnant Borgnis Desbordes beskrivelse.

⁷ Ibid.